

incontinentia urinae

Enuresis, uroreia, ongecontroleerde blaaslediging

PATH:

intermitterende, onwillekeurig afdruppelen van urine, of volledige blaaslediging op ongewenste momenten. Men onderscheidt incontinent en sporadisch incontinent. Secundair ontstaat eczeem op perineum, buik door vochtigheid.

ETIO:

•blaas problemen

- cystoplegia: atonie en verlamming van de blaas door letsels in het sacraal merg (S1-S3) en afferente en efferente banen; ankyloserende spondylitis. Ruggemerg-letsels, lumbosacrostenosis (letsel in lumbosacrale ruggemerg), encephalitis, of letsels aan de afferente en efferente perifere blaaszenuwen (nervus pudendus, bekkenzenuwen), dysautonomie.
- detrusoratonie, blaasatonie kan ontstaan na langdurige blaasdilataties of overdistensie; soms ontstaat uremia, secundaire cystitis, enuresis en afvloeien van urine bij hoesten, bewegen, perineumdermatitis. De blaas is gedilateerd, doch niet hard bij palpatie.
- Infiltratie van tumorweefsel in de blaaswand. De verdikking van de blaaswand is palpeerbaar of met echografie aan te tonen; de opslagcapaciteit van de blaas is verminderd.
- retroflexie van de blaas in een perineum hernia; in dit geval is de blaas meestal uitgezet.
- urolithiasis, cystitis.
- congenitale hypoplasie van de blaas met gereduceerde opslagcapaciteit.
- hypercontractiliteit van de blaas, dyssynergia vesicalis: (548). Er ontstaat incontinentia urinae door verhoogde tonus van de detrusor vesicae (hum) (can). Wanneer de urinedrang ontstaat, wordt deze zeer vlug dringend en moeilijk tot onmogelijk te stuiten. Soms is dit te wijten aan verhoogde mentale excitabiliteit van de detrusor; de verkeerde gewoonte om geen mentale controle aan te leren wanneer de minste urinedrang voelbaar wordt (hum), de honden te vaak uitlaten. In dit geval is de blaas niet gedilateerd, en soms moeilijk terug te vinden.
- nicturia, bedwateren (hum) maar ook bij dieren tijdens de slaap.

•ureter problemen

- onderontwikkeld blaastrigonum: dit mesodermaal weefsel ter hoogte van de monding van de ureters heeft weinig elastische eigenschappen.
- ureter ectopia bij jonge honden; deze ectopische ureter die in de vagina uitmondt of abnormaal in de blaaswand ingeplant is, wordt vastgesteld bij jonge dieren en is van congenitale oorsprong. Soms is de sluiting van de urethrale sfincter verstoord door een residuale ectopische ureter. Men heeft uni of bilaterale ectopie. Honden met een ectopische ureter hebben vaak ook andere anatomische afwijkingen zoals pyelectasia, renale hypoplasie, hydronephros, urethrocoele, hydroureter, hypospadia, intrapelvische blaas (meer dan 5% van de blaas bevindt zich in het bekken). Diagnose gebeurt door echografie, intraveneuze urografie, retrograde vagino-urografie, MRI.
- iatrogeen: herkanalisatie van een afgebonden ureter na chirurgische correctie van ectopische ureters.
- ectopische ureter: de urine vloeit af zonder passage langs de blaas; de blaas is niet gezwollen of gedilateerd.

•problemen aan de blaassphincter

- Incompetentie van de blaassphincter; is aangeboren of verworven. Correctie van de incontinentia na behandeling met phenylpropanolamine samen met oestrogenen pleit voor diagnose van incompetentie. In dit geval is de blaas ook niet palpeerbaar.
- dyssynergia vesicalis: (548) bij mannelijke dieren: (can): er ontstaat ook incontinentia urinae door verhoogde tonus van de blaassphincter samen met spasme van de detrusor (hum) man (can) reu.
- congenitale aandoeningen van de sphincter.
- cystocervicitis: inflammatoire, hyperplastische, spastische aandoening van de blaassphincter. Is idiopathisch bij het kind (hum).

•problemen aan de urethra:

- vaak is de blaas gedilateerd door bemoeilijkte urine afvoer
- de verschillende urethratumoren, poliepen, papillomata, en ook de overdraagbare veneriaal tumor (can).
- urethrastricture, meestal post-traumatisch, urethrafibrose.
- urethritis, granulomateuze ontsteking; pijnlijke ureter.
- urolithiasis en FLUTD (feline lower urinary tract disease (fel))

•prostaatproblemen

de diagnose kan meestal gesteld worden door rectaal onderzoek.

- prostaathyperplasia veroorzaakt verminderd debiet van de urineafvloe, onvolledige blaaslediging, en afdruppelen van urine.
- prostatitis, prostaat absces, prostaatcyste.

•aandoeningen rond het vrouwelijk geslachtsapparaat / Vaginale problemen

- vestibulovaginale stenose: in dit geval is de blaas gedilateerd.
- uterocoele.

•perineum, bekkenbodem

-perineoplegia: verzwakken tot verlammen van de perineumspieren. Belangrijk bij (hum) en primaten in rechtstaande houding: verzwakken van de bekkenbodem: deze spieren sluiten de onderzijde van de buik af van staartbeen tot schaambeent.

•ontsteking, infectie

- urinewegsinfecties.
- urethritis bij de teef (can).

•hormonale problemen

- hypooestrinisme bij gecastreerde vrouwelijke dieren: verlaging van oestrogenenspiegel na ovariectomie. Prevalentie (can): ongeveer 5% - 20%, vooral bij grotere rassen (157). Dit veroorzaakt incompetenti van de urethrasfincter.
- brons (kat)
- hypoparathyroïdia: door spasme van de gladde musculatuur (can); er is ook incontinentia defecandi, tenesmus, tonisch klinische krampen door de verhoogde musculaire contractiliteit veroorzaakt door de hypocalcemie.
- testosterone deficiëntie.
- hoogdrachtigheid

•stoornissen van het zenuwstelsel

- stoornissen in het autonoom zenuwstelsel: parasymphaticomimetica, symphaticolyse.
- hersentrama, encephalomeningitis, hersentumor.
- Alzheimer en analogen (hum) (gen); Parkinson (hum).

•ruggemergletsels, bekkenletsels

- incontinentia, gevolgd na een week, door reflectorische blaaslediging na druk: het letsel situeert zich vòòr S1; incontinentia zonder verbetering na een week: het letsel ligt achter S1.
- discus hernia van T3 tot S3: stadium IV veroorzaakt paralysis, incontinentia, maar de diepe gevoeligheid is bewaard. Stadium V veroorzaakt paralysis, incontinentia, de diepe gevoeligheid is verloren.
- soms bij ankyloserende spondylitis.
- spinomeningitis: meningitis van het ruggemerg.
- cauda equina syndroom, lumbo-sacrale stenose: compressie van zenuwen van de cauda equina door vernauwing van het lumbosacraal wervelkanaal.
- lumbosacrostenosis: instabiliteit, luxatie van het lumbosacraal gewricht van de wervelkolom met beschadiging van ruggemerg en progressieve ataxie tot verlamming van de achterhand bij grote hondenrassen. Gaat gepaard met discushernia.
- traumatische fractuur, meer bepaald van het sacrum of het bekken; luxatie, atlanto-axiale luxatie (can), avulsie van de staart; bloeding, hematoom, fibrocartilagineuse emboli, tumoren, myelitis, degeneratieve myelopathia.

•andere

- bij bloedtransfusie met incompatibiliteit A+/A- van bloedgroep ontstaat, soms, naast andere symptomen (hemolyse) ook incontinentia. (can)
- seniliteit en verouderingsproces van de sfincters; atrofie van de bekken en perineummusculatuur.
- polyuria-polydipsia veroorzaken ook symptomen die gelijkaardig zijn aan incontinentia.
- urachus persistens: de urine druppelt permanent uit de navel.

DIAG:

Uitgenomen de nieren, kan het gehele traject betrokken zijn:

- obstructieve letsels veroorzaken blaasdilatatatie, en enkel subobstructieve veroorzaken druppelsgewijze incontinentia
- innervatiestoornissen, spinaal, perifere zenuwen, verhinderen de blaaslediging, de blaas moet regelmatig, manueel geledigd worden. Motorische stoornissen zijn meestal ook aanwezig.
- ontsteking, pijn, blaaswandtumoren, niet obstructieve lithiase veroorzaken pollakisurie, de minste urine wordt uitgescheiden.
- traumatische oorzaken zijn historisch beschreven, uitgenomen bij katten, waar de geschiedenis meestal verborgen blijft, behalve bij zichtbare letsels.
- hypercontractiliteit van de detrusor, incompetentie van de sphincter veroorzaken mictio op onaangepaste momenten.
- bloedonderzoek levert uitsluitsel bij hormonale problemen, en RX, Scan bij ruggemerg en bekkenproblemen.
- wanneer kleine hoeveelheden urine ontsnappen bij inspanning, blaffen, opwinding bestaat een vermoeden van incompetentie van de urethra sphincter

THER:

Etiologisch. Ingeval van hypooestrinisme dient men diethylstilbestrol toe (0,1-1mg/kg gedurende twee weken met een week tussenpoos; amitriptyline (redomex)

Bij ectopische ureters en intrapelvische blaas is de behandeling chirurgisch.

Oestriol 0,5-2mg/d (incurin®)(can) bij de teef. Testosterone (androtardyl®) 2,2 mg/kg sc alle 3 dagen (can) bij de reu. Phenylpropanolamine (propalin) sympaticomimeticum 1-3mg/kg 2x/dag; eventueel associatie van beide geneesmiddelen. (548)

Dyssynergia vesicalis antagonisten van de α adrenergische receptoren zijn selectief voor urethra en prostaat: alfuzosine (xatral®) 0,05mg/kg 2x/d; prazosine (minipress®) 0,07mg/kg 2X/d; tramsulosine. Eventueel dient men het myorelaxans dantrolène toe (dantrium®) 3-5mg/kg 2x/d